

דף תרגול: מי משלם על המשלוח החינם? היצע, ביקוש וקניית בהלה

מהדורה למורה **רגיל**

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין שמחיר "משלוח חינם" מתגלגל למקום אחר ולזהות מי משלם בפועל
- להכיר את מנגנון ההיצע והביקוש ולהסביר איך הוא משפיע על המחיר
- לזהות הבדל בין מחסור אמיתי למחסור מלאכותי ולהעריך טיעונים בעד ונגד

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – העלות מתגלגלת למקום אחר
2. ד – כל התשובות נכונות
3. ב – המחיר עולה
4. ב – קנייה מוגזמת מפחד שהמוצר ייגמר
5. ב – בכתיבת 'נשארו 3 בלבד' כדי להגדיל ביקוש
6. ב – מחסור אמיתי נוצר מסיבה טבעית, מלאכותי נוצר בכוונה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – העלות תמיד מתגלגלת למישהו, גם אם היא מוסתרת
2. נכון – זהו העיקרון הבסיסי של היצע וביקוש
3. נכון – כשכולם קונים יותר ממה שצריך, המוצר באמת נגמר
4. לא נכון – לפעמים כותבים 'מלאי מוגבל' כדי להגדיל ביקוש
5. נכון – עובדים במפעלים ובמחסנים הם חלק מהמשלמים הנסתרים

חלק ג' – השלמת משפטים

1. מתגלגלת
2. עובד
3. לעלות
4. בהלה
5. מלאכותי

חלק ד' – התאמה

- 1 – ג (כמות המוצר שיש בשוק)
- 2 – ה (כמה אנשים רוצים לקנות)
- 3 – ב (קנייה מוגזמת מפחד שהמוצר ייגמר)
- 4 – א (תחושת מחסור שנוצרה בכוונה)
- 5 – ד (מי שנושא בעלות בלי שרואים זאת ישירות)

חלק ה' – חשיבה וכתיבה

1. למשל: עובדים בשכר נמוך, הסביבה (פליטות ואריזות), חנויות קטנות בשכונה שמתקשות להתחרות
2. החברה מעלה מעט את מחיר המוצר כדי לכסות את עלות המשלוח, כך שהוא נראה 'חינם' אך למעשה ממומן מראש
3. מחסור אמיתי נובע ממחסור טבעי בחומרי גלם, מחסור מלאכותי נוצר בכוונה כדי להגביר ביקוש, למשל כתיבת 'נשארו 2 בלבד' כשיש הרבה במלאי

חלק ו' – דיון וכתיבה מורחבת

1. התלמיד/ה יציג/תציג שני טיעונים מנומקים – אחד בעד חופש השוק ואחד נגד ניצול מצוקה של צרכנים
2. תשובה אישית – בדקו נימוק ודוגמה.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד/ה מזהה גורם שנושא בעלות בלי תשלום ישיר
- התלמיד/ה מבין שהמחיר נוטה לעלות
- התלמיד/ה מסביר הבדל בין מצב טבעי למצב מכוון

טיפים להפעלה:

- אפשר להיעזר בסימולטור ההיצע והביקוש מהדף כדי להמחיש ויזואלית את עליית המחיר
- כדאי לקיים דיון קצר בכיתה סביב השאלה 'האם מותר להעלות מחיר בזמן בהלה' לפני מילוי החלק הפתוח
- למורה: אפשר לחלק לקבוצות את כתיבת מצגת/פודקאסט קצר כהרחבה יצירתית לנושא

דף תרגול: מי משלם על המשלוח החינם? היצע, ביקוש וקניית בהלה

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נחקור את התופעה של "משלוח חינם" ונבדוק מי באמת משלם עליו, וכן נבין איך היצע וביקוש משפיעים על מחירים ואיך נוצרת קניית בהלה.

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה קורה בפועל כש'משלוח חינם' מוצע לצרכן?

א) המשלוח באמת לא עולה כלום ב) העלות מתגלגלת למקום אחר ג) החברה מפסידה כסף בכוונה

ד) המחיר תמיד יורד

2. מי מבין אלה יכול להיות 'משלם נסתר' של משלוח חינם?

א) עובד במחסן בשכר נמוך ב) כדור הארץ בפליטות ואריזות ג) חנות שכונתית קטנה

ד) כל התשובות נכונות

3. מה קורה למחיר כשביקוש עולה וההיצע נשאר קטן?

א) המחיר יורד ב) המחיר עולה ג) אין שינוי במחיר ד) המוצר נעלם מהשוק מיד

4. מהי 'קניית בהלה'?

א) קנייה מתוכננת מראש ב) קנייה מוגזמת מפחד שהמוצר ייגמר ג) קנייה רק של מוצרים זולים

ד) קנייה דרך חנות קטנה בלבד

5. איך מוכרים יכולים ליצור מחסור מלאכותי?

א) בהורדת מחירים קבועה ב) בכתיבת 'נשארו 3 בלבד' כדי להגדיל ביקוש ג) בהעלמת כל הפרסום

ד) בהפסקת מכירות לגמרי

6. מה ההבדל בין מחסור אמיתי למלאכותי?

א) אין הבדל, זה אותו דבר ב) מחסור אמיתי נוצר מסיבה טבעית, מלאכותי נוצר בכוונה

ג) מלאכותי קורה רק בחנויות גדולות ד) אמיתי קורה רק בחגים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משלוח חינם פירושו שאף אחד לא משלם עליו בפועל	☐	☐
2	כשההיצע נמוך והביקוש גבוה, המחיר נוטה לעלות	☐	☐
3	קניית בהלה יכולה ליצור מחסור אמיתי בעצמה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
4	מוכרים אף פעם לא יוצרים תחושת מחסור מלאכותית	☐	☐
5	חלק מעלות המשלוח יכולה להיות מושתת על עובדים בשכר נמוך	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. כשכתוב ׳משלוח חינם׳, העלות בדרך כלל _____ בתוך מחיר המוצר

2. אחד מהמשלמים הנסתרים של משלוח חינם הוא _____ שעובד במחסן בקצב מהיר

3. כאשר הביקוש גבוה וההיצע נמוך, המחיר נוטה _____

4. קניית _____ קורית כשאנשים מפחדים שהמוצר ייגמר

5. כתיבת ׳נשארו 3 בלבד׳ יכולה ליצור תחושת מחסור _____

4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. היצע	___	**א.** תחושת מחסור שנוצרה בכוונה
2. ביקוש	___	**ב.** קנייה מוגזמת מפחד שהמוצר ייגמר
3. קניית בהלה	___	**ג.** כמות המוצר שיש בשוק
4. מחסור מלאכותי	___	**ד.** מי שנושא בעלות בלי שרואים זאת ישירות
5. משלם נסתר	___	**ה.** כמה אנשים רוצים לקנות

5 חלק ה׳ – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

1. מנו שלושה ׳משלמים נסתרים׳ אפשריים של משלוח חינם

2. הסבירו במילים שלכם איך מחיר המוצר יכול לכלול בתוכו את עלות המשלוח

3. מה ההבדל בין מחסור אמיתי למחסור מלאכותי? תנו דוגמה דמיונית

6 חלק ו׳ – דיון וכתיבה מורחבת

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. האם מותר למוכרים להעלות מחירים בזמן קניית בהלה? כתבו טיעון בעד וטיעון נגד

2. הציעו שני פתרונות מעשיים לצמצום המחיר הנסתר של משלוח חינם – אחד לצרכן ואחד לחנות

כרטיס יציאה

מה זה ׳משלם נסתר׳ ותנו דוגמה אחת

מה קורה למחיר כשביקוש עולה וההיצע קטן?

מה ההבדל בין מחסור אמיתי למלאכותי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀